

Početna stranica>Sudski postupci>Kazneni predmeti>Pravosudna suradnja>**Pljenidba**

Pljenidba

Oduzimanje imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom u Europskoj uniji se dugo smatra jednim od najučinkovitijih alata za borbu protiv organiziranog kriminala. Oduzimanje je usmjereno na glavni razlog postojanja zločinačkih organizacija, tj. ostvarenje što veće dobiti nezakonitim sredstvima. Oduzimanje znači konačno lišavanje imovine na temelju konačne sudske odluke.

Oduzimanje na međunarodnoj razini

Na međunarodnoj razini postoji nekoliko instrumenata kojima se potiče oduzimanje imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom. Stvarna prekretnica u poticanju oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom bila je [Strazburška konvencija iz 1990.](#), koju je ratificiralo svih 27 država članica EU-a. Njome se nastoji poticati međunarodnu suradnju pri utvrđivanju, praćenju, zamrzavanju i oduzimanju imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom. Ta je konvencija dopunjena i ažurirana [Varšavskom konvencijom iz 2005.](#)

Oduzimanje u Europskoj uniji

Europska unija već dugo ističe važnost oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom. Radi osiguravanja zajedničkoga pristupa oduzimanju unutar EU-a, proteklih je godina doneseno nekoliko zakonodavnih instrumenata EU-a. EU se sada usredotočuje na pravilnu provedbu tih instrumenata na nacionalnoj razini.

[Okvirna odluka o zamrzavanju i oduzimanju](#) imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima donesena je 2001. Njezina je svrha bila osigurati minimalni zajednički pristup država članica rješavanju kaznenih djela za koje trebaju predvidjeti oduzimanje. Opće je pravilo da ako je kazneno djelo kažnjivo zatvorskom kaznom od maksimalno više od godine dana, na temelju nacionalnog zakonodavstva mora biti moguće naložiti oduzimanje imovinske koristi koja je tim kaznenim djelom ostvarena. Od država članica zahtijeva se da imaju sustav oduzimanja vrijednosti. Svim zahtjevima koji pristižu iz drugih država članica mora se dodijeliti isti prioritet kao i mjerama u postupcima koji su u potpunosti nacionalni.

[Okvirnom odlukom o oduzimanju](#) iz 2005. nastoji se osigurati još veće približavanje zakonodavstva država članica u području oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom.

[Okvirnom odlukom o uzajamnom priznavanju naloga za oduzimanje](#) utvrđuju se pravila prema kojima će pravosudna tijela jedne države članice priznati i provesti nalog za oduzimanje na svojem području koji je izdalo nadležno pravosudno tijelo druge države članice. Vrijednost oduzete imovine raspodijeliti će se jednako između države izdavanja i države izvršenja.

Nalogu za oduzimanje često prethodi zamrzavanje imovine. Kako bi se nadležnim pravosudnim tijelima omogućilo privremeno oduzimanje imovine na zahtjev pravosudnih tijela druge države članice 2003. donesena je [Okvirna odluka o zamrzavanju imovine i osiguranju dokaza](#) (vidjeti i odjeljak o [zamrzavanju imovine i osiguranju dokaza](#)).

Kako bi se omogućila učinkovita suradnja pravosudnih tijela u praksi, [Odlukom Vijeća o uredima za oduzimanje imovinske koristi](#) nastoji se produbiti neslužbenu suradnju koja se razvila među mjestima za kontakt država članica koje rade u području utvrđivanja, praćenja i oduzimanja imovinske koristi u okviru [mreže CARIN](#). Tom se odlukom od država članica zahtijeva da uspostave ili odrede „urede za oduzimanje imovinske koristi” čija je uloga olakšati učinkovitu suradnju i razmjenu informacija u području oduzimanja imovinske koristi.

Godine 2014. donesena je [Direktiva](#) kako bi se državama članicama EU-a olakšalo oduzimanje imovine stečene teškim i organiziranim kriminalom. Njezin je cilj pojednostavniti postojeća pravila i popuniti važne praznine koje iskorištavaju organizirane kriminalne skupine. Njome će se povećati sposobnost država članica EU-a da oduzimaju imovinsku korist prenesenu trećim stranama, olakšati oduzimanje imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom čak i ako je osumnjičenik u bijegu, te osigurati da nadležna tijela mogu privremeno zamrznuti imovinu za koju postoji opasnost da će nestati ako se ne poduzmu odgovarajuće mjere.

Godine 2018. donesena je Uredba o uzajamnom priznavanju naloga za zamrzavanje i naloga za oduzimanje. Primjenjuje se od 19. prosinca 2020. Cilj joj je olakšati povrat imovine u prekograničnim slučajevima u EU-u. Uredba se primjenjuje na naloge za zamrzavanje i oduzimanje koje izdaje država članica u okviru postupaka u kaznenim stvarima. Njome se utvrđuju jasni i kratki rokovi za uzajamno priznavanje i izvršenje naloga za zamrzavanje. Poboljšavaju se prava žrtava na povrat i naknadu štete u prekograničnim postupcima. Uredbom se predviđaju zaštitne mjere kako bi se osiguralo da uzajamno priznavanje naloga za zamrzavanje ili oduzimanje bude u skladu s Poveljom EU-a o temeljnim pravima. Primjenjuje se među državama članicama EU-a (osim Danske i Irske) i zamjenjuje okvirne odluke iz 2003. i 2006.

[Europska pravosudna mreža](#) stavlja na raspolaganje informacije o nadležnim tijelima i izjavama država članica.

Posljednji put ažurirano: 19/01/2023

Stranicu održava Europska komisija. Informacije na ovoj stranici ne odražavaju nužno službeno stajalište Europske komisije. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest koja se odnosi na propise za autorska prava za europske stranice.